

Työterveyslaitos

Pienten työpaikkojen työterveyshuollon toimintamalli

Euroopan unionin
rahoittama
NextGenerationEU

1. Työterveyshuollon ammattihenkilö osallistuu pienen työpaikan työterveyshuoltosopimuksen tekemiseen

Suositus	Tavoitteet	Hyvät käytännöt
<ul style="list-style-type: none">• Työnantajalla on velvollisuus järjestää ennaltaehkäisevä työterveyshuolto, jos työpaikalla on yksikin palkattu työntekijä riippumatta työsuhteen kestosta. Sairaanhoidon järjestäminen on vapaaehtoista.• Työterveyshuollon ammattihenkilö osallistuu pienen työpaikan työterveyshuoltosopimuksen tekemiseen soveltuvin osin.	<ul style="list-style-type: none">• Lisätä neuvonnan ja ohjauksen keinoin työpaikan ymmärrystä työterveyshuollon palveluista, sisällöistä ja tavoitteista sekä niiden hyödyistä.• Aktivoida ja sitouttaa työpaikkaa työterveysyhteistyöhön.• Hyödyntää sopimusneuvotteluissa kertynyttä tietoa työpaikkaselvityksen esiselvityksenä.	<ul style="list-style-type: none">• Työterveyshuolto varmistaa, että sopimus on selkeä ja ymmärrettävä, ja vastaa tässä vaiheessa tunnistettuja työpaikan tarpeita.• Työterveyshuolto avaa käsitteet ja huomioi kustannukset, vastuut ja roolit.• Työterveyshuolto huomioi työpaikkojen erilaiset tiedontarpeet.• Sopimusneuvottelussa työterveyshuolto ohjeistaa työpaikkaa riskien arviointiin ja painottaa työnantajan velvollisuutta sen tekemiseen.

2. Työpaikka tekee riskien arvioinnin ja toimittaa sen työterveyshuoltoon

Suositus	Tavoitteet	Hyvät käytännöt
<ul style="list-style-type: none">• Työpaikka tekee lakisääteisen työturvallisuuslaissa määritellyn riskien arvioinnin ja toimittaa sen työterveyshuoltoon. Riskien arvioinnin tulee olla ajantasainen, ja sitä päivitetään työolosuhteiden muuttuessa.• Työterveyshuollon ammattilainen neuvoo ja ohjaa tarpeen mukaan työpaikkaa riskien arvioinnin tekemiseen ennen työpaikkaselvityksen tekemistä.	<ul style="list-style-type: none">• Neuvoa ja ohjata pientä työpaikkaa riskien arvioinnin tekemisessä ja sen merkityksen ymmärtämisessä.• Auttaa työpaikkaa riskien arvioinnin avulla havaitsemaan, mitä vaara- ja haittatekijöitä työssä on.	<ul style="list-style-type: none">• Työterveyshuolto edellyttää, että työpaikka on tehnyt riskien arvioinnin ennen työpaikkaselvitystä.• Työterveyshuollolla on valmiudet neuvoo ja ohjata pieniä työpaikkoja riskien arvioinnin tekemisessä.

3. Työpaikkaselvitys tehdään huolellisesti ja siihen valmistaudutaan ennakkoon

Suositus	Tavoitteet	Hyvät käytännöt
<ul style="list-style-type: none">• Työterveyshuollon toteuttamassa työpaikkaselvityksessä hyödynnetään aina työpaikan tekemää riskien arviointia.• Työterveyshuolto ohjeistaa työpaikkaa keräämään esi- ja työpaikkaselvitykseen tarvittavat tiedot.	<ul style="list-style-type: none">• Täydentää riskien arviointia ja lisää työpaikan tietoa työn altisteiden ja kuormitustekijöiden terveydellisestä merkityksestä.• Hyödyntää moniammatillisuutta tarpeenmukaisesti.• Hallita työpaikkaselvityksen kustannuksia ja kasvattaa työpaikan ymmärrystä työterveyshuollon toiminnasta lisäämällä työpaikan omaa osallistumista tiedonkeruuseen.	<ul style="list-style-type: none">• Työpaikkaselvitykseen osallistuu työnantajan ja työntekijöiden edustus.• Työpaikkaselvitykseen valmistaudutaan moniammatillisesti työpaikan tarpeiden mukaan.• Työpaikkaselvitykseen osallistujat valitaan työpaikan työterveys- ja työturvallisuustarpeiden perusteella; etänä tehtäviä työpaikkaselvityksiä hyödynnetään soveltuvin osin kustannusten hallitsemiseksi.• Työpaikkaselvityksestä annetaan aina palaute työpaikalle. Työpaikkaselvityksraportti pidetään työntekijöiden nähtävillä.

4. Toimintasuunnitelma laaditaan yhteistyössä työpaikan tarpeisiin perustuen

Suositus	Tavoitteet	Hyvät käytännöt
<ul style="list-style-type: none">• Toimintasuunnitelma perustuu ajantasaiseen, riskien arvioinnin pohjalta tehtyyn työpaikkaselvitykseen ja siinä tunnistettuihin työpaikan työterveys- ja työturvallisuustarpeisiin. Suunnitelma laaditaan yhteistyössä työpaikan ja työterveyshuollon kesken.• Toimintasuunnitelmaan liitetään kustannusarvio ennaltaehkäisevistä ja vapaaehtoisista työterveyshuollon palveluista.	<ul style="list-style-type: none">• Muodostaa yhteinen ymmärrys työpaikan tarpeiden mukaisesta ja kustannustehokkaasta työterveyshuoltotoiminnasta.• Varmistaa työpaikan osallistuminen suunniteltavaan toimintaan sekä sitouttaa työpaikka työterveysyhteistyöhön.• Selkeyttää työpaikan ja työterveyshuollon roolit ja vastuut.	<ul style="list-style-type: none">• Molemmat yhteistyön osapuolet valmistautuvat huolellisesti toimintasuunnitelman laatimiseen perehtymällä riskien arviointiin, työpaikkaselvitykseen ja muista lähteistä kertyneeseen tietoon. Työnantaja osallistaa henkilöstön edustuksen toiminnan suunnitteluun.• Yhteisessä keskustelussa tunnistetaan työpaikan työterveyteen ja työturvallisuuteen liittyvät tarpeet ja asetetaan tavoitteet työterveystoiminnalle ja -yhteistyölle. Keskustelussa käytetään ymmärrettävää kieltä ja konkreettisia esimerkkejä.• Työterveyshuolto neuvoo ja ohjaa työnantajaa tiedottamaan henkilöstölle toimintasuunnitelman sisällöstä ja sovitusta työterveyshuollon palveluista.

Mitä toimintasuunnitelmaan kirjataan? Lue lisää täältä: [Opas pienen työpaikan työterveysyhteistyöhön | Työterveyslaitos](#)

5. Terveystarkastukset toteutetaan työpaikan tarpeiden mukaan

Suositus	Tavoitteet	Hyvät käytännöt
<ul style="list-style-type: none">• Terveystarkastukset toteutetaan tarpeen mukaan:<ul style="list-style-type: none">• Erityistä sairastumisen vaaraa aiheuttavassa työssä tarkastukset toteutetaan altistekohtaisten ohjeiden mukaisesti. (Viite: Altistelähtöinen työterveysseuranta)• Työn terveydellisiin erityisvaatimuksiin perustuvat terveystarkastukset toteutetaan ohjeiden mukaisesti.• Terveyden ja työkyvyn edistämiseksi tehtävät vapaaehtoiset tarkastukset tehdään yhdessä tunnistetun tarpeen mukaan.• Yksinyrittäjät: terveystarkastus toimintaa aloittaessa on tarpeellinen.	<ul style="list-style-type: none">• Perustella terveystarkastusten tarve ja tavoitteet työpaikalle, sekä informoida siitä, mitkä tarkastukset ovat pakollisia ja mitkä vapaaehtoisia.• Suunnitella terveystarkastusten toteuttaminen ja sisällöt työpaikkaselvityksessä todetun tarpeen perusteella ja toimintasuunnitelmassa sovitun mukaisesti kustannustehokkaasti.	<ul style="list-style-type: none">• Työterveyshuolto tuntee terveystarkastusten perusteet ja pakollisuuden ja tiedottaa niistä työpaikkaa ja työntekijöitä.• Työterveyshuolto ohjeistaa työpaikkaa ilmoittamaan uusista ja päättyneistä työsuhteista työterveyshuoltoon.

6. Säännöllinen yhteydenpito sekä toiminnan seuranta ja arviointi ovat jatkuvaa toimintaa

Suositus	Tavoitteet	Hyvät käytännöt
<ul style="list-style-type: none">• Yhteydenpidon tärkeys perustellaan ja molemminpuolinen yhteydenpito toteutetaan säännöllisesti yhdessä sovituin tavoin.• Työterveystoiminnan seuranta ja arviointia toteutetaan työpaikan kanssa yhdessä sovitulla tavalla.	<ul style="list-style-type: none">• Aktivoida työpaikkaa yhteistyöhön sekä vahvistaa kumppanuutta ja luottamusta työpaikan ja työterveyshuollon välillä.• Ylläpitää säännöllistä, sovittua yhteydenpitoa ja varmistaa, että molemmat osapuolet tiedottavat aktiivisesti yhteistyöhön vaikuttavista muutoksista.• Seurata ja arvioida toimintaa säännöllisesti sekä kehittää sitä työpaikan tarpeiden mukaisesti.	<ul style="list-style-type: none">• Sovitut yhteydenpitotavat ja tiheys kirjataan toimintasuunnitelmaan. Työpaikalle perustellaan säännöllisen yhteydenpidon tavoite ja hyödyt.• Työpaikan ja työterveyshuollon välistä yhteistyötä seurataan ja arvioidaan säännöllisesti sekä kustannustehokkaasti.

Linkki: [Opas pienen työpaikan työterveysyhteistyöhön | Työterveyslaitos](#)